

Dziennik ustaw państwa

dla

królestw i krajów w Radzie państwa reprezentowanych.

Cześć XLV. — Wydana i rozesłana dnia 3. maja 1903.

Treść: (M 102 i 103.) 102. Rozporządzenie, zawierające zmianę porządku egzaminów ścisłych na wydziałach medycznych, wydanego rozporządzeniem z dnia 21. grudnia 1899. — 103. Obwieszczenie, dotyczące przeniesienia siedziby urzędu podatkowego w Risano w Dalmacji.

102.

Rozporządzenie Ministra wyznań i oświaty z dnia 14. kwietnia 1903,

zawierające zmianę porządku egzaminów ścisłych na wydziałach medycznych, wydanego rozporządzeniem z dnia 21. grudnia 1899, Dz. u. p. Nr. 271.

Na podstawie Najwyższego Postanowienia z dnia 5. kwietnia 1903 i w porozumieniu z Ministerstwem spraw wewnętrznych zmieniam w następujący sposób porządek egzaminów ścisłych na wydziałach medycznych, wydany tutejszem rozporządzeniem ministeryalnem z dnia 21. grudnia 1899, Dz. u. p. Nr. 271, a zmieniony częściowo tutejszym reskryptem z dnia 22. kwietnia 1902, Dz. u. p. Nr. 89:

§ 1.

Do uzyskania doktoratu wszech nauk lekarskich i połączonego z tem uprawnienia do wykonywania praktyki lekarskiej we wszystkich gałęziach tej wiedzy wymagane jest, by kandydat ukończył w sposób przepisany co najmniej 10 semestrów na wydziale lekarskim w charakterze słuchacza zwyczajnego, oraz aby z wynikiem dodatnim złożył trzy egzamina ścisłe (rygoroza).

§ 2.

Tylko taki semestr jest wliczalny, podczas którego na kolegia semestralne co najmniej przez 20 godzin naukowych (oprócz kursów) w tygodniu uczęszczano.

Wyjątkowo wystarcza w semestrze, w którym kandydat kończy I. egzamin ścisły (§. 7, ust. 2) wpis na 16 godzin naukowych w tygodniu.

§ 3.

Czy i o ile można wliczyć jako ważny taki semestr, który kandydat przepędził jako zwyczajny słuchacz na zagranicznym uniwersytecie lub na jednym z filozoficznych fakultetów w państwie austriackiem, o tem orzeka od przypadku do przypadku Minister wyznań i oświaty po wysłuchaniu opinii grona profesorów tego wydziału, do którego prośbę o przypuszczenie do egzaminu ścisłego wniesiono

§ 4.

Prośbę o przypuszczenie do egzaminów ścisłych winien kandydat wnieść do dziekanatu wydziału lekarskiego, zaopatrując ją w przepisane załączniki.

§ 5.

Do podania o przypuszczenie do pierwszego egzaminu ścisłego winien kandydat dołączyć:

1. metrykę chrztu lub urodzenia;
2. świadectwo dojrzałości ważne w krajach tutejszych lub, jeżeli nie przynależy do tych krajów, te świadectwa, na których podstawie uzyskał immatrykulację jako słuchacz zwyczajny wydziału lekarskiego;
3. książkę zgłoszeń (względnie wystawiony przez dziekanat wykaz), z którejby wynikało,

- a) że najmniej przez cztery wliczalne półrocza na wykłady uczęszczał lub przynajmniej że w należyty sposób jest wpisany na czwarty semestr, powtórę
- b) że najmniej przez dwa półrocza zimowe uczęszczał na anatomiczne sekcyjne ćwiczenia.

§ 6.

I. egzamin ścisły obejmuje następujące przedmioty egzaminacyjne:

- a) Biologię ogólną.
- b) Fizykę dla słuchaczy medycyny,
- c) Chemię dla słuchaczy medycyny,
- d) Anatomię,
- e) Histologię,
- f) Fizyologię.

Poszczególne egzamina z „Biologii ogólnej“ i z „Fizyki dla słuchaczy medycyny“ odbywają się tylko teoretycznie, egzamina zaś z reszty przedmiotów równocześnie teoretycznie i praktycznie.

§ 7.

Poszczególne egzamina I. rygorozum z „Biologii ogólnej“, z „Fizyki dla słuchaczy medycyny“ i z „Chemii dla słuchaczy medycyny“ składać można już zkońcem czwartego półrocza medycznego.

Poszczególnym egzaminom I. rygorozum, których nie złożono z końcem czwartego półrocza, winni się odnośni kandydaci poddać w ciągu następnego semestru, przyczem terminy dla tych poszczególnych egzaminów ile możliwości na początek półrocza wyznaczać należy.

Przy wyznaczaniu terminów dla poszczególnych egzaminów I. rygorozum można z reguły pozwalać na przerwy dwutygodniowe między jednym a drugim. Z ważnych powodów może jednak dziekan wydziału lekarskiego udzielić kandydatowi odpowiedniego przedłużenia tych okresów.

Poszczególne egzamina teoretyczno-praktyczne z (d) „Anatomii“, (e) „Histologii“ i (f) „Fizyologii“ składać należy z reguły w podanym właśnie porządku i zawsze dopiero po poszczególnych egzaminach z wszystkich innych przedmiotów.

§ 8.

Równocześnie z prośbą o przypuszczenie do drugiego egzaminu ścisłego winien kandydat złożyć w dziekanacie:

1. świadectwo ze złożonego z dodatnim wynikiem I. rygorozum;
2. absolutorium, stwierdzające, że uczęszczał po pierwszym rygorozum conajmniej przez sześć wliczalnych semestrów na wydział lekarski, lub

książkę zgłoszeń (względnie wystawiony przez dziekanat wykaz), z którejby wynikało, że po I. rygoro-

zum ukończył conajmniej pięć wliczalnych semestrów, oraz że na dalszy szósty semestr należyte jest wpisany.

Jako pierwszy z tych sześciu semestrów ten semestr liczyć należy, w ciągu którego kandydat otrzymał cenzurę złożonego z dodatnim wynikiem I. rygorozum (§. 32).

§ 9.

Dokumenty, wymagane w §ie 8, 2, winny dalej dostarczać dwodu:

- a) że kandydat uczęszczał w ciągu tych sześciu półroczy na semestralne wykłady na klinice chorób wewnętrznych tudzież na klinice chirurgicznej — a to po 30 godzin naukowych w tygodniu na każdej z nich, rozdzielonych na 3 lub 4 półrocza, dalej na wykłady na klinice położniczo ginekologicznej przez 20 godzin naukowych w tygodniu, rozdzielonych na 2 lub 3 półrocza, wreszcie na wykłady na klinice okulistycznej przez 10 godzin naukowych w tygodniu, rozdzielonych na 1 lub 2 półrocza;
- b) że w czasie tych semestralnych wykładów praktykował na odnośnych klinikach pod kierunkiem ich dyrektorów oraz upoważnionych do zastępowania ich asystentów lub w osobnych kolegiach innych docentów wymienionych przedmiotów, do tego praktycznego wykształcenia przeznaczonych, które Minister wyznań i oświaty po wysłuchaniu opinii odnośnego grona profesorów jako do tego celu się nadające uzna;
- c) że uczęszczał na conajmniej sześciotygodniowe kursa laryngologii, otyatrii i dentystryki po 5 godzin w tygodniu na każdy lub na semestralne kolegia tych przedmiotów przez równą ilość godzin, wreszcie na pięciodzienny kurs szczepienia oraz że brał udział w ćwiczeniach praktycznych.

Gdzie to ze względu na miejscowe stosunki jest wskazanem, można na podstawie uchwały grona profesorów połączyć naukę laryngologii, szczepienia i dentystryki z nauką innych klinicznych przedmiotów.

§ 10.

II. egzamin ścisły obejmuje następujące przedmioty egzaminacyjne:

- a) Patologiczną anatomię i histologię,
- b) Patologię ogólną i doświadczalną,
- c) Farmakologię i naukę receptury,
- d) Medycynę wewnętrzną,
- e) Naukę chorób dzieci,
- f) Psychiatrię i neuropatologię.

Z przedmiotów pod b) i c) wymienionych egzaminuje się tylko teoretycznie, z reszty zaś równocześnie teoretycznie i praktycznie.

§. 11.

Kandydaci, którzy przedłożyli dowody w §ie 8. wynagane, mogą się poddać poszczególnym egzaminom II. rygorozum z (a) „Patologicznej anatomii i histologii“, z (b) „Patologii ogólnej i doświadczalnej“ i z (c) „Farmakologii i nauki receptury“ już z końcem szóstego półrocza (§. 8, 2), na które po złożeniu I. rygorozum uczęszczali; jeżeli w czasie studyów odsłużyli półrocze wojskowe, można ich z końcem tego semestru dopuścić także i do innych poszczególnych egzaminów II. rygorozum.

§. 12.

Do podania o przypuszczenie do trzeciego egzaminu ścisłego winien kandydat dołączyć:

- a) świadectwo ze złożonego z dodatnim wynikiem II. rygorozum i
- b) absolutoryum.

§. 13.

III. egzamin ścisły obejmuje następujące przedmioty egzaminacyjne:

- a) Chirurgię,
- b) Położnictwo i ginekologię,
- c) Okulistykę,
- d) Dermatologię i syfilis,
- e) Hygienę,
- f) Medycynę sądową.

Z przedmiotów pod a) do d) wymienionych egzaminuje się równocześnie teoretycznie i praktycznie, z pozostałych dwóch tylko teoretycznie.

§. 14.

Egzaminatorowie II. i III. egzaminu ścisłego winni przy sposobności egzaminowania ze swych przedmiotów oraz przy udzielaniu cenzur uwzględnić i to, czy kandydaci posiadają jeszcze dostateczne wiadomości z anatomii i fizjologii.

§. 15.

Wszystkim poszczególnym egzaminom II. rygorozum jak niemniej wszystkim egzaminom III. rygorozum winni się kandydaci poddać w ciągu okresu 6 miesięcy na każde z nich.

Takim kandydatom, którzy niektóre poszczególne egzamina jednego rygorozum z dodatnim lub ujemnym wynikiem złożyli, do dalszych zaś poszczególnych egzaminów w czasie przepisany się nie zgłosili, wyznaczyć ma dziekan terminy dla niezłożonych jeszcze poszczególnych egzaminów na szósty miesiąc tego okresu.

§. 16.

Wszystkie trzy egzamina ścisłe muszą być składane na tym samym uniwersytecie.

Tylko w przypadkach na szczególne uwzględnienie zasługujących może Minister wyznań i oświaty po wysłuchaniu opinii odnośnego grona profesorów dopuścić kandydata do II. i III. egzaminu ścisłego na innym uniwersytecie aniżeli ten, na którym złożył I. egzamin ścisły.

§. 17.

Egzamina ścisłe odbywają się publicznie, przewodniczącemu wolno jednak ograniczyć wolność wstępu i dozwolić go tylko lekarzom i słuchaczom medycyny.

§. 18.

Komisja egzaminacyjna składa się z przewodniczącego, dotyczącego egzaminatora a przy II. i III. egzaminie ścisłym ponadto jeszcze z komisarza rządowego. Temu ostatniemu pozostawia się jednak do woli brać udział według własnego uznania także w egzaminach I. rygorozum.

Dziekan wyznacza czas i miejsce poszczególnych aktów egzaminacyjnych, powołuje egzaminatorów a według okoliczności także przewodniczącego (§. 19), wreszcie uwiadamia komisarza rządowego.

§. 19.

Przewodniczy dziekan wydziału lekarskiego. gdyby go zaś nie było lub gdyby nie mógł przybyć albo gdyby zaszła potrzeba utworzenia kilku komisji, zajmie jego miejsce najprzód prodziekan a ewentualnie jeden lub dwóch zastępców, których z pomiędzy profesorów zwyczajnych wybiera corocznie grono profesorów przy obiorze dziekana.

§. 20.

Zwyczajnymi egzaminatorami są profesorowie zwyczajni, wykładający rzeczywiście dotyczący przedmiot egzaminacyjny.

Egzaminatorami z biologii ogólnej są profesorowie zwyczajni zoologii i botaniki na wydziale filozoficznym, o ile wykładają dotyczący przedmiot egzaminu.

Jeżeli jest więcej profesorów zwyczajnych wykładających ten sam przedmiot egzaminacyjny, pełnią oni obowiązki egzaminatorów rygorozalnych po kolei.

Gdyby nie było egzaminatora zwyczajnego lub gdyby nie mógł przybyć, wezwać należy profesorów nadzwyczajnych a gdyby i tych nie było lub przybyć nie mogli, wezwać należy natenczas jako zastępcę egzaminatora do rygorozum tego profesora zwyczajnego lub nadzwyczajnego, którego przedmiot najbardziej jest zbliżony do odnośnego przedmiotu egzaminacyjnego.

§. 21.

Jeżeli z powodu zbyt wielkiej ilości kandydatów lub udowodnionego przeciążenia egzaminatora zwyczajnego innemi czynnościami urzędowemi okaże się tego potrzeba, zamianuje Minister wyznań i oświaty na przeciąg roku egzaminatorów nadzwyczajnych, którzy w razie potrzeby zastępować mają egzaminatora zwyczajnego.

Mianowanie ich następuje z pomiędzy profesorów nadzwyczajnych i docentów prywatnych, do odpowiedniego przedmiotu egzaminu mianowanych, a to na podstawie wniosku grona profesorów, z własnej inicjatywy lub z polecenia Ministra przedłożonego.

§. 22.

Komisarzy rządowych mianuje na przeciąg roku szkolnego Minister wyznań i oświaty na wniosek Ministerstwa spraw wewnętrznych.

Muszą oni być doktorami medycyny lub wszech nauk lekarskich i mogą także należeć do grona nauczycielskiego na wydziale lekarskim.

§. 23.

Poszczególne egzamina teoretyczne, wchodzące w skład każdego rygorozum, objęte są jednym wspólnym aktem egzaminacyjnym; na jednym posiedzeniu komisji więcej jak sześciu kandydatów egzaminować nie wolno.

Liczbę kandydatów, którzy przy teoretyczno-praktycznych egzaminach równocześnie mają być egzaminowani, oznacza przewodniczący komisji egzaminacyjnej.

§. 24.

Każdy akt egzaminacyjny przedsięwzięty dotyczący egzaminator pod odpowiednim nadzorem przewodniczącego, jakoteż przy II. i III. egzaminie ścisłym pod nadzorem komisarza rządowego. Dwaj ostatni mają prawo wpływać na zadawanie pytań i na trwanie egzaminu i mogą także sami zadawać pytania kandydatowi.

§. 25.

Czas trwania egzaminu wynosi przy poszczególnych egzaminach, wyłącznie teoretycznych, z każdym kandydatem z reguły kwadrans; przy egzaminach, teoretycznych i praktycznych zarazem, należy każdemu kandydatowi czas trwania egzaminu odpowiednio do wymogów jego praktycznego zadania przedłużyć, przy poszczególnych egzaminach zaś z „Medycyny wewnętrznej“, z „Chirurgii“ oraz z „Położnictwa i ginekologii“ można czas ten rozszerzyć na cały dzień lub nawet na dwa dni.

§. 26.

Wynik każdego poszczególnego egzaminu oznacza egzaminator stopniem „znakomicie“, „dostatecznie“ lub „niedostatecznie“, przyczem uwzględnić należy także odpowiedzi na pytania, ewentualnie przez przewodniczącego lub komisarza rządowego zadane.

Zadnego rygorozum nie można uznać za złożone z wynikiem dodatnim, jeżeli kandydat nie otrzymał przy wszystkich poszczególnych egzaminach co najmniej stopnia „dostatecznie“.

§. 27.

Jeżeli kandydat otrzyma przy jednym lub kilku poszczególnych egzaminach jednego rygorozum stopień „niedostatecznie“, natenczas powtórzyć ma egzamina te po złożeniu wszystkich poszczególnych egzaminów tego rygorozum.

Gdy kandydat poddał się już wszystkim poszczególnym egzaminom jednego rygorozum, winien mu dziekan w porozumieniu z dotyczącymi fachowymi egzaminatorami, przy II. zaś i III. rygorozum w porozumieniu także z komisarzem rządowym, wyznaczyć bezzwłocznie terminy reprobacyjne do powtórzenia nieudanych poszczególnych egzaminów.

Jeżeli kandydat nie dał dostatecznych odpowiedzi tylko przy jednym poszczególnym egzaminie, wyznaczyć mu należy z reguły termin dwumiesięczny, przy reprobacji z kilku poszczególnych egzaminów termin od trzech do sześciu miesięcy.

Okresy te można także skrócić, jeżeli kandydata reprobowano przy tych poszczególnych egzaminach rygorozalnych, które najpierw składał.

§. 28.

Jeżeli kandydat przy pierwszym powtórzeniu jednego lub kilku poszczególnych egzaminów znowu nie da dostatecznych odpowiedzi, natenczas i do drugiego powtórzenia odnośnych poszczególnych egzaminów stosują się te same postanowienia.

§. 29.

Do trzeciego ponowienia jednego lub kilku poszczególnych egzaminów rygorozalnych może kandydata przypuścić na wniosek grona profesorów Minister wyznań i oświaty, przyczem można kandydatowi polecić, by przed przystąpieniem do tych egzaminów uczęszczał jeszcze przez jedno lub więcej półroczy na wykłady dotyczących przedmiotów egzaminacyjnych, według okoliczności zaś ponadto na inne przedmioty z dziedziny całego studium lekarskiego.

§. 30.

Jeżeli przy tem trzecim ponowieniu egzaminu kandydat nie otrzyma na wszystkich składanych egzaminach stopnia „dostatecznie“, wyłącza się go

na zawsze od dalszego odbywania studiów medycznych, jakoteż od uzyskania doktoratu medycznego na tutejszo-krajowych uniwersytetach i od nabycia go na podstawie dyplomu za granicą użykanego.

§. 31.

Każde powtórzenie egzaminu powinno się odbyć ile możności przed tym samym egzaminatorem, co poprzedni nieudały egzamin.

§. 32.

Jeżeli kandydat z każdego egzaminu rygorozalnego albo przy ich powtórzeniu otrzymał przynajmniej stopień „dostatecznie“, w takim razie po złożeniu ostatniego egzaminu tworzy się z poszczególnych stopni, w protokole szczegółowym zapisanych, stopień ogólny z całego egzaminu ścisłego.

Stopień ogólny może opiewać „znakomicie“ tylko w takim razie, jeżeli kandydat ten stopień otrzymał przy większości egzaminów jednego rygorozum i przy żadnym egzaminie nie uległ reprobowaniu.

Wynik egzaminu ścisłego zapisuje się w protokole egzaminów ścisłych i oznajmia kandydatowi.

§. 33.

Jeżeli kandydat nie stanie na wyznaczony do egzaminu termin bez ważnych przyczyn usprawiedliwiających, natenczas część taksy, przypadająca za dotyczący akt egzaminacyjny, przepada; jeżeli się temu egzaminowi nie podda także i przy następnym przez dziekana wyznaczonym terminie bez ważnej przyczyny usprawiedliwiającej, natenczas tak z nim postępować należy, jak gdyby dotyczącego egzaminu nie zdał.

§. 34.

Jeżeli kandydat w dwa lata po rozpoczęciu drugiego egzaminu ścisłego doktoratu jeszcze nie uzyskał, może go grono profesorów zniewolić do ponownego uczęszczania na wykłady w odpowiedniej rozciągłości, zanim będzie mógł do reszty egzaminów przystąpić. Jeżeli nawet w cztery lata po rozpoczęciu drugiego egzaminu ścisłego doktoratu nie uzyskał, natenczas ma przepis §u 30. zastosowanie.

§. 35.

Za każdy egzamin ścisły winien kandydat zapłacić takse a mianowicie za I. rygorozum 120 koron, za II. rygorozum 130 koron a za III. rygorozum 140 koron.

Z tego przewodniczący komisji egzaminacyjnej tudzież komisarz rządowy, zasiadający przy II. i

III. egzaminie ścisłym, otrzymują za udział we wszystkich egzaminach jednego rygorozum po 20 koron, egzaminatorowie egzaminów teoretycznych jakoteż egzaminu z „Histologii“, z „Nauki chorób dzieci“, z „Psychiatrii i neuropatologii“ oraz z „Dermatologii i syfilis“ po 10 koron, egzaminatorowie innych egzaminów teoretyczno-praktycznych po 20 koron; reszta 10 koron wpływa do uniwersyteckiego funduszu kancelaryjnego.

Przy każdym powtórzeniu jednego lub kilku egzaminów jednego rygorozum złożyć należy tytułem taksy taką kwotę, jaka jest potrzebna, by każdy członek komisji egzaminacyjnej, biorący udział w tych egzaminach ponownych, otrzymał połowę taksy, należącej się mu za pierwsze odbycie egzaminu.

§. 36.

Promocyi dokonywa w formie tradycyjnych sponsy profesor zwyczajny (*per turnum*) jako promotor — pod przewodnictwem rektora i w obecności dziekana wydziału lekarskiego.

§. 37.

Taksa promocyjna za doktorat wszech nauk lekarskich wynosi na wszystkich uniwersytetach królestw i krajów w Radzie państwa reprezentowanych 120 koron.

Z tego otrzymują rektor 30 koron, dziekan i promotor po 10 koron.

Nadto z taksy tej oddaje się 10 koron do uniwersyteckiego funduszu kancelaryjnego, z którego opłaca się zwyczajne dotąd na niektórych uniwersytetach należności za wygotowanie dyplomu tudzież dotychczasowe pobory urzędników kancelaryjnych i służby.

Resztę ogólnej sumy taks promocyjnych rozdziela się na równi pomiędzy wszystkich profesorów zwyczajnych wydziału lekarskiego.

§. 38.

W tych uniwersytetach, w których dotychczas były w zwyczaju uroczystsze formy promocyi, pozostawia się kandydatom do woli zamiast zwyczajnej żądać tej uroczystszej promocyi za opłatą, którą się zwykle za to pobiera, taksa jednak w §ie 37. przepisana, ma być i w tym także przypadku w sposób, tamże oznaczony, użyta i rozdzielona.

§. 39.

Co do warunków, pod jakimi mogą doktorowie medycyny, którzy uzyskali dyplom na jednym z uniwersytetów poza obrębem królestw i krajów w Ra-

dzie państwa reprezentowanych, otrzymać dyplom doktora medycyny ważny w tych królestwach i krajach, stosują się także i nadal postanowienia rozporządzenia ministeryalnego z dnia 6. czerwca 1850, Dz. u. p. Nr. 240.

§. 40.

Grona profesorów ułożą a Minister wyznań i oświaty zatwierdzi szczegółowe instrukcje co do urzędzenia egzaminów, uwzględniając przytem stosunki miejscowe i trzymając się ściśle granic przez powyższe postanowienia zakreślonych.

§. 41.

Rozporządzenie to nabiera mocy obowiązującej względem tych słuchaczy, którzy studia lekarskie poczynili od zimowego półrocza 1900/1901 rozpoczęli, z dniem ogłoszenia; uchyla się natomiast porządek egzaminów ścisłych dla wydziałów lekarskich, wydany tutejszem rozporządzeniem ministeryalnym z dnia 21. grudnia 1899, Dz. u. p. Nr. 271, wraz z ogłoszoną równocześnie tutejszem

rozporządzeniem ministeryalnym z dnia 21. grudnia 1899, L. 35326 instrukcją, wreszcie uchyla się reskrypt z dnia 22. kwietnia 1902, Dz. u. p. Nr. 89.

Koerber wlr.

Hartel wlr.

103.

Obwieszczenie Ministerstwa skarbu z dnia 2. maja 1903,

dotyczące przeniesienia siedziby urzędu podatkowego w Risano w Dalmacyi.

Zgodnie z rozporządzeniem Ministerstwa sprawiedliwości z dnia 10. kwietnia 1903, Dz. u. p. Nr. 84, rozpoczął przeniesiony z Risano do Perasto sąd powiatowy swe czynności urzędowe w Perasto w dniu 1. maja 1903.

Z tą samą chwilą przenosi się tedy także siedzibę urzędu podatkowego z Risano do Perasto.

Böhm wlr.